

datum: maart 2018

Betreft: geen tijd te verliezen, leer van ervaringskennis!

Geachte raadsleden,

Ruim drie jaar geleden stond uw gemeente voor een opgave. Een groot aantal mensen vroeg in Nederland asiel aan, en een deel van die mensen werd in uw gemeente gehuisvest. Dat was spannend. Als u de krant opensloeg, of uw twitterfeed ververste, zag u boze en verontruste burgers. Misschien werd in uw gemeente zelfs wel een buurthuis bestormd. Gelukkig merkte u in de jaren erna vooral dat opvallend veel inwoners iets wilden doen voor hun nieuwe burens. Spontaan organiseerden *locals* buurtinners, boden ze taallessen aan, of doneerden ze huisraad en kleding. Soms werd er zelfs een beetje ruzie gemaakt over van wie de vluchtelingen nu eigenlijk waren, zo populair waren ze. In een mum van tijd ontstonden er in Nederland op allerlei plekken hechte informele netwerken om de nieuwkomers zich zo snel mogelijk thuis te laten voelen.

Maar ook uw ambtenaren en de professionals renden zich rot. In allerlei schreven zij ambitieuze plannen van aanpak voor de opvang en integratie van de zogenoemde statushouders. Jeugdzorgorganisaties ontfermden zich over kinderen die zonder ouders naar Nederland vluchtten. Het participatiebedrijf schoolde zich bij over de nieuwe doelgroep. Taalscholen schoten als paddenstoelen uit de grond. En omvangrijke ketens werden opgetuigd met klantmanagers, participatiecoördinatoren, generalisten, maatschappelijk begeleiders, W&I-consulenten, leerplichtambtenaren enzovoorts.

Mijn advies aan u is simpel: oogst na al dat zaaien! Er ligt een geweldige berg aan innovatiepotentieel voor uw gemeente klaar. Het integratiediscours heeft – ondanks allerlei belemmerende Haagse regelgeving – op volle toeren gedraaid. En het is nu aan u om dit als grondstof te gebruiken voor kennis. Kennis over wat werkt, en wat niet. Zodat u weloverwogen kunt besluiten wat u wel en wat u niet wilt behouden of opschalen.

Dit soort kennis is niet vanzelfsprekend voorhanden. Want ook al vangen we in Nederland al decennia lang georganiseerd vluchtelingen op, toch is er maar bar weinig te vinden over welke onderdelen van al die aanpakken nu een beetje het gewenste effect hadden. We zijn in Nederland erg goed in het optuigen van dingen (ook wij *schaffen das*), maar leren van wat we ontwikkelen vinden we moeilijker. Er is ongelooflijk veel ervaringskennis. Maar die is tot nu toe zelden systematisch verzameld, getoetst of opgeschaald. Dus moeten we steeds weer het wiel uitvinden. Aan u nu de fantastische kans om een voortrekkersrol te spelen. Een noodzakelijke rol, want tegelijkertijd weten wél dat het erg slecht gaat met de (arbeids)positie van voormalig vluchtelingen. We verspillen al jaren talent, ambitie en gemeenschapsgeld. Een doodzonde, wat mij betreft.

Geen tijd te verliezen dus. Tuig een sterke lerende omgeving op die inzichtelijk maakt wat de impact was van al die prachtige projecten, hoe dit zich verhoudt tot uw eigen politieke ambities op dit terrein, en welke rol u als overheid kunt spelen ten opzichte van al die burgerkracht en lokale helden. En belangrijker nog: zorg dat die lerende omgeving zich laat voeden door de praktijk, en niet door louter politieke motieven (of ze nu links of rechts zijn) of tekentafelambities. Alleen dan zullen de nieuwe Nederlanders écht een kans krijgen zich te ontwikkelen tot wie ze in hun nieuwe thuisland willen en kunnen zijn.

Renée Frissen
directeur OpenEmbassy

Open Embassy is een online chatbox die vluchtelingen met vragen koppelt aan vrijwilligers die graag willen helpen. Zie www.openembassy.nl.